

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα, αρνητικές εμπειρίες της παιδικής ηλικίας και διαπροσωπικές στάσεις στην ενήλικη ζωή

Προεδρείο: Γρηγόρης Σίμος, Νικόλας Νικολαΐδης
Ελληνική Εταιρεία Γνωστικής Συμπεριφορικής Ψυχοθεραπείας
Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα και εκδηλώσεις θυμού σε ενήλικο πληθυσμό
Έφη Αλεξανδρή, Σοφία Βασιλειάδου, Όλγα Πάβλοβα, Γρηγόρης Σίμος

Εμπειρίες κοροϊδίας στην παιδική ηλικία και πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα
Σοφία Βασιλειάδου, Μερόπη Σίμου, Χαρά Τσίντσιου, Γρηγόρης Σίμος

Ενσυναισθητική στάση και πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα
Γρηγόρης Σίμος, Λήδα Σκούφα, Σοφία Βασιλειάδου, Μάγδα Κατσικίδου

Γονεϊκή αδιαφορία και κακοποίηση και η σχέση τους με δυσλειτουργικά σχήματα
Βασίλης Μανουλάκας, Σοφία Βασιλειάδου, Μάριος Παγκράτης, Γρηγόρης Σίμος

Πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα και εκδηλώσεις θυμού σε ενήλικο πληθυσμό

Έφη Αλεξανδρή, Σοφία Βασιλειάδου, Όλγα Πάβλοβα, Γρηγόρης Σίμος

*Ελληνική Εταιρεία Γνωστικής Συμπεριφορικής Ψυχοθεραπείας,
Κέντρο Συμβουλευτικής και Στήριξης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας*

Εισαγωγή

Τα πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα (ΠΔΣ) διαμορφώνονται νωρίς στην παιδική ηλικία μέσα από τη διαντίδραση με σημαντικούς άλλους, παραμένουν σχεδόν σταθερά σε όλη την υπόλοιπη ζωή και είναι αποτέλεσμα της μη ικανοποίησης πολύ βασικών αναγκών στη νεαρή παιδική ηλικία. Η μη ικανοποίηση αυτών των αναγκών έχει ως συνέπεια μια ποικιλία χρόνιων και δυσάρεστων συναισθημάτων, συμπεριλαμβανομένου και του θυμού, ο οποίος μπορεί να εκφράζεται ή να αναστέλλεται, προκαλώντας ανάλογες δυσλειτουργικές σκέψεις, συναισθήματα και συμπεριφορές.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στα ΠΔΣ και τον θυμό σε ένα δείγμα νεαρών ενηλίκων.

Μέθοδος

Τα ερωτηματολόγια Young Schema Questionnaire (YSQ-S3) και State-Trait Anger Expression Inventory (STAXI) χορηγήθηκαν σε ένα δείγμα 597 ατόμων (76% γυναίκες) μέσης ηλικίας 25,6 ετών (Τ.Α. 7,8 έτη). Το YSQ αξιολογεί τα 18 ΠΔΣ, ενώ το STAXI αξιολογεί τον θυμό με βάση τρεις διαστάσεις (εξωτερικευμένος θυμός, εσωτερικευμένος θυμός, έλεγχος του θυμού).

Αποτελέσματα

Αν και δεν υπήρχαν διαφορές στα δύο φύλα στον εξωτερικευμένο και εσωτερικευμένο θυμό, οι άντρες δήλωναν συχνότερα από τις γυναίκες ότι μπορούσαν να ελέγξουν το θυμό τους. Από τις συσχετίσεις των υποκλιμάκων της STAXI με τα ΠΔΣ, η πλειοψηφία των ΠΔΣ συσχετίστηκε με τον εξωτερικευμένο θυμό (με υψηλότερη τη σχέση του Αυτονόητου Δικαιώματος και του Ανεπαρκούς Ελέγχου), τον εσωτερικευμένο θυμό (με υψηλότερη τη σχέση της Αρνητικότητας/Απαισιοδοξίας, της Συναισθηματικής Αναστολής και της Υποτακτικότητας). Τα ΠΔΣ που συσχετίστηκαν περισσότερο με τον έλεγχο του θυμού ήταν αυτά της Εγκατάλειψης, της Εξάρτησης/Ανεπάρκειας και της Αναζήτησης Αποδοχής. Ανάλογα ήταν και τα ευρήματα από την ανάλυση παλινδρόμησης.

Συμπεράσματα

Τα παρόντα ευρήματα υποστηρίζουν ότι σημαντικές, αλλά ανικανοποίητες ανάγκες της παιδικής ηλικίας σχετίζονται σε ένα σημαντικό βαθμό με χρόνια δυσφορικά συναισθήματα θυμού, τα οποία ανάλογα με το κάθε ΠΔΣ μπορεί να εκφράζονται ή και όχι, επιβεβαιώνοντας με αυτόν τον τρόπο την προσέγγιση του Young αναφορικά με τα επίπεδα λειτουργίας (modes) όπως το «Θυμωμένο παιδί» ή το «Φοβισμένο παιδί».

Εμπειρίες κοροϊδίας στην παιδική ηλικία και πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα

Σοφία Βασιλειάδου, Μερόπη Σίμου, Χαρά Τσίτσιου, Δήμητρα Γούσιου, Γρηγόρης Σίμος

*Ελληνική Εταιρεία Γνωστικής Συμπεριφορικής Ψυχοθεραπείας,
Κέντρο Συμβουλευτικής και Στήριξης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας*

Εισαγωγή

Οι δυσάρεστες εμπειρίες της παιδικής ηλικίας φαίνεται ότι συχνά έχουν ως συνέπεια μια ποικιλία δυσλειτουργικών αντιδράσεων, συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας των πρώιμων δυσλειτουργικών σχημάτων (ΠΔΣ). Οι εμπειρίες κοροϊδίας στην παιδική ηλικία, εξ' ορισμού δυσάρεστες ή τραυματικές, μπορεί να συνεισφέρουν και αυτές στα ίδια αποτελέσματα.

Σκοπός

Η παρούσα έρευνα είχε σκοπό τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των ΠΔΣ του νεαρού ενήλικα και των εμπειριών κοροϊδίας στην παιδική ηλικία.

Μέθοδος

Τα ερωτηματολόγια Young Schema Questionnaire (YSQ-S3) και Teasing Questionnaire (TQ) χορηγήθηκαν σε ένα δείγμα 597 ατόμων (76% γυναίκες) μέσης ηλικίας 25,6 ετών (Τ.Α. 7,8 έτη). Το YSQ αξιολογεί τα 18 ΠΔΣ, ενώ το TQ αξιολογεί πέντε μορφές κοροϊδίας, ανάλογα με το πού απευθύνονται (γενικές επιδόσεις, ακαδημαϊκές επιδόσεις, κοινωνικές δεξιότητες, οικογενειακά χαρακτηριστικά, εξωτερική εμφάνιση).

Αποτελέσματα

Η καθεμία από τις διαφορετικές μορφές κοροϊδίας συσχετίστηκε σχεδόν με όλα τα σχήματα, με κάποια σχήματα να εμφανίζουν σημαντικότερες σχέσεις από άλλα. Για παράδειγμα, η Κοινωνική Απομόνωση είχε την πλέον σημαντική σχέση με κοροϊδίες σχετικά με τις γενικές επιδόσεις και τις κοινωνικές επιδόσεις, η Εγκατάλειψη συσχετίστηκε πλέον σημαντικά με τις κοροϊδίες σχετικά με τις ακαδημαϊκές

επιδόσεις, ενώ η Καχυποψία/Κακοποίηση συσχετίστηκε πλέον σημαντικά με εμπειρίες κοροϊδίας σχετικά με την εξωτερική εμφάνιση.

Συμπεράσματα

Οι εμπειρίες κοροϊδίας στην παιδική ηλικία φαίνεται ότι μπορούν να προβλέψουν σε κάποιο βαθμό τη δημιουργία των ΠΔΣ, με διαφορετικούς τρόπους η καθεμία. Από αυτές τις εμπειρίες, η κοροϊδία που αφορά την κοινωνική συμπεριφορά ενός παιδιού -επειδή είναι κοινωνικά αδέξιο, ντροπαλό, αγχώδες ή φοβισμένο- φάνηκε ότι μπορούσε να προβλέψει 17 από τα 18 ΠΔΣ, με μόνη εξαίρεση τα Ανελαστικά Πρότυπα. Παρόλη την ανάδειξη της προφανούς αυτής σχέσης, με σχήματα όπως της Κοινωνικής Απομόνωσης, της Αποτυχίας ή της Ελαττωματικότητας/Ντροπής, δεν φαίνεται να μπορούμε να αποκλείσουμε την πιθανότητα η σχέση αυτή να λειτουργεί και αντίστροφα, κάτι το οποίο απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση.

Ενσυναισθητική στάση και πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα

Γρηγόρης Σίμος, Λήδα Σκούφα, Σοφία Βασιλειάδου, Μάγδα Κατσακίδου

*Ελληνική Εταιρεία Γνωστικής Συμπεριφορικής Ψυχοθεραπείας,
Κέντρο Συμβουλευτικής και Στήριξης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας*

Εισαγωγή

Τα Πρώιμα Δυσλειτουργικά Σχήματα (ΠΔΣ) διαμορφώνονται στην παιδική ηλικία μέσα από ένα διαπροσωπικό πλαίσιο που περιλαμβάνει τις σχέσεις με τους σημαντικούς άλλους, και λειτουργούν έτσι ως μήτρα που καθορίζει σε σημαντικό βαθμό ισόβια τη σχέση μας με τους άλλους. Αναπόφευκτα, μπορούμε να υποθέσουμε ότι τα ΠΔΣ καθορίζουν και την ικανότητα μας να κατανοούμε συναισθηματικά τους άλλους.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στα ΠΔΣ και παραμέτρους της ενσυναίσθησης.

Μέθοδος

Το δείγμα μας αποτέλεσαν 581 φοιτητές (77% γυναίκες) μέσης ηλικίας 26 ετών οι οποίοι συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια Young Schema Questionnaire (YSQ-S3) και Interpersonal Reactivity Index (IRI). Το YSQ αξιολογεί τα 18 ΠΔΣ, ενώ το IRI τέσσερις σχετικές με την ενσυναίσθηση παραμέτρους: α) το Ενσυναισθητικό Ενδιαφέρον-ΕΕ, β) την Προσωπική Δυσφορία-ΠΔ (το άγχος και τη δυσφορία με την οποία μπορεί κάποιος να αντιδρά σε συναισθηματικά φορτισμένα διαπροσωπικά περιβάλλοντα, γ) τη Φαντασία (ΦΑ) και δ) την υιοθέτηση της Οπτικής Γωνίας του Άλλου (ΟΓΑ).

Αποτελέσματα

Οι γυναίκες εμφάνιζαν σημαντικά υψηλότερες τιμές στις παραμέτρους της ενσυναίσθησης. Η σύγκριση των μέσων τιμών στα δυο φύλα απέδωσε μόνο μικρές διαφορές σε 6 από τα 18 ΠΔΣ, με πιο σημαντική την υψηλότερη τιμή των ανδρών στο σχήμα της Συναισθηματικής Αναστολής. Όλα τα ΠΔΣ

συσχετίστηκαν θετικά με την ΠΔ με τις υψηλότερες τιμές να είναι αυτές των ΠΔΣ της Εξάρτησης/Ανεπάρκειας, της Αρνητικότητας και της Εγκατάλειψης ($r=0,43-0,45$). Οι συσχετίσεις του ΕΕ με τα ΠΔΣ ήταν σημαντικές- αλλά χαμηλές- με 8 από αυτά, με τις πιο σημαντικές σχέσεις αυτές με την Αυτοθυσία, την Εγκατάλειψη ή τη Συναισθηματική Αναστολή. Παρόμοια περίπου κινήθηκαν και οι σχέσεις των ΦΑ και ΟΓΑ με τα ΠΔΣ, με τη συσχέτιση να είναι αρνητική στην περίπτωση της ΟΓΑ.

Συμπεράσματα

Τα παρόντα ευρήματα υποστηρίζουν ότι σημαντικές, αλλά νοσηρές διαπροσωπικές σχέσεις στην παιδική ηλικία, διαμορφώνουν μια πολύπλοκη και μάλλον αρνητική στάση απέναντι στο συναισθηματικό πόνο των άλλων, κάτι που είναι συμβατό με τα μείζονα διαπροσωπικά προβλήματα που σχετίζονται με τα ΠΔΣ στους ενήλικες και τη ΓΣΘ αντιμετώπιση τους.

Γονεϊκή αδιαφορία και κακοποίηση και η σχέση τους με δυσλειτουργικά σχήματα

Βασίλης Μανουλάκας, Σοφία Βασιλειάδου, Μάριος Παγκράτης, Γρηγόρης Σίμος

*Ελληνική Εταιρεία Γνωστικής Συμπεριφορικής Ψυχοθεραπείας,
Κέντρο Συμβουλευτικής και Στήριξης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας*

Εισαγωγή

Ο ρόλος των γονέων στην ψυχική υγεία των παιδιών τους τόσο στην παιδική και εφηβική τους ηλικία, όσο και στην μετέπειτα ενήλικη ζωή τους, έχει επιβεβαιωθεί ερευνητικά με πολλούς τρόπους. Δυσλειτουργικές συμπεριφορές των γονέων προάγουν δυσλειτουργικές απόψεις για τον εαυτό και τον κόσμο, και τα Πρώιμα Δυσλειτουργικά Σχήματα (ΠΔΣ) φαίνεται ότι εμπίπτουν σε αυτό τον κανόνα.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα σε δυσλειτουργικές στάσεις και συμπεριφορές των γονέων στην παιδική ηλικία και τα ΠΔΣ σε ομάδα νεαρών ενηλίκων

Μέθοδος

Το δείγμα μας αποτέλεσαν 597 φοιτητές μέσης ηλικίας 26 ετών οι οποίοι συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια Young Schema Questionnaire (YSQ-S3) και Measure of Parenting Style (MOPS). Το YSQ αξιολογεί τα 18 ΠΔΣ, ενώ η MOPS αξιολογεί δυσλειτουργικές γονεϊκές στάσεις και συμπεριφορές που αφορούν την Αδιαφορία (MOPS-ΑΔ), την Υπερ-Προσασία (MOPS-ΥΠ) και την Κακοποίηση (MOPS-ΚΠ), χωριστά για τον κάθε γονέα.

Αποτελέσματα

Και οι τρεις διαστάσεις της MORS συσχετίστηκαν μεταξύ τους, ενώ ο πατέρας ήταν αντιληπτός ως περισσότερο αδιάφορος και κακοποιητικός, ενώ η μητέρα ως περισσότερο υπερ-ελεγκτική. Οι συσχετίσεις των MOPS-ΑΔ, MOPS-ΥΠ και MOPS-ΚΠ, τόσο του πατέρα όσο και της μητέρας, με τα ΠΔΣ ήταν σημαντικές με όλα σχεδόν τα σχήματα. Στη μητέρα η σχέση της MOPS-ΑΔ ήταν περισσότερο σημαντική με τα σχήματα της Συναισθηματικής Στέρησης (ΣΣ) και της Κοινωνικής Απομόνωσης (ΚΑ), της MOPS-ΥΠ με τα σχήματα της Υπερβολικής Αλληλεμπλοκής (ΥΑ) και της Υποτακτικότητας (ΥΤ), ενώ της

ΜΟΡΦΟ-ΚΠ με τα σχήματα της ΣΣ, της ΥΠ και της ΚΑ. Τα ίδια περίπου επαναλήφθηκαν και σε σχέση με τον πατέρα.

Συμπεράσματα

Όλα σχεδόν τα πρώιμα δυσλειτουργικά σχήματα- και αυτονόητα η όποια ψυχοπαθολογία απορρέει από αυτά- συσχετίζονται με πρώιμες αρνητικές γονεϊκές συμπεριφορές, όπως αδιαφορία, υπερβολικό έλεγχο ή κακοποίηση. Αν και δεν είναι εύκολο να γενικεύσουμε, μια μητέρα που ασκεί υπερβάλλοντα έλεγχο και ένας αδιάφορος και/ή κακοποιητικός πατέρας φαίνεται ότι εμπλέκονται σημαντικά στη δημιουργία των ΠΔΣ.